

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18555

Θέμα 176^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 458-472**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
δώσειν· θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ;
κεῖ μὴ σὺ προῦκήρυξας. Εἰ δὲ τοῦ χρόνου
πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω·
ὄστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν ὡς ἐγὼ κακοῖς
ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανῶν κέρδος φέρει;
Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντ' ἄθραπτον ἠνσχύομην νέκυν,
κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,
σχεδὸν τι μῶρω μαρίαν ὀφλισκάνω.* 460
465
470
- ΧΟ. *Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὠμὸν ἐξ ὠμοῦ πατρὸς
τῆς παιδός· εἵκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: θανουμένη γὰρ ἐξήδη, ... τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.****(Μονάδες 30)**

γιατί ήξερα πολύ καλά ότι θα πεθάνω, πώς όχι; (Θα το γνώριζα) ακόμη κι αν εσύ δεν είχες βγάλει τη διαταγή σου. Αν όμως είναι να πεθάνω πρόωρα (πριν από το μοιραίο χρόνο), αυτό εγώ το θεωρώ κέρδος· γιατί όποιος ζει, όπως εγώ, μέσα σε πολλές συμφορές (σε μεγάλη δυστυχία), πώς αυτός εδώ δεν είναι κερδισμένος όταν πεθάνει; Έτσι κι εμένα τουλάχιστον καθόλου δεν με λυπεί να υποστώ αυτόν το θάνατο (να έχω αυτήν τη μοίρα)· αν όμως ανεχόμεν να μένει άταφο το πτώμα του αδελφού μου από την ίδια μάνα μετά το θάνατό του, για εκείνα θα λυπόμουν· γι' αυτά εδώ όμως δεν θλίβομαι.

2. Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο της φράσης *δι' ἑλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν* από τον αριστοτελικό ορισμό της τραγωδίας.

(Μονάδες 10)

Σκοπός της τραγωδίας είναι να οδηγήσει τον θεατή, μέσα από τον ἔλεο και τον φόβο, στην κάθαρση —έναν όρο δύσκολο που έχει απασχολήσει επί αιώνες τους ερμηνευτές. Κατά τον Αριστοτέλη, ο φόβος και ο έλεος (συμπάθεια), αποτελούν την *οἰκεία*, τη χαρακτηριστική ηδονή, που προκαλεί η τραγωδία. Οι θεατές συμμετέχουν λογικά και συναισθηματικά στα δρώμενα, γι' αυτό και συμπάσχουν με τους ήρωες, οι οποίοι συγκρούονται συνήθως με τη Μοίρα, εξαιτίας κάποιου λάθους, και συντρίβονται. Κατά την επικρατέστερη ερμηνεία, με την κάθαρση, την οποία προκαλεί η τραγωδία ως έργο τέχνης, οι θεατές ανακουφίζονται και ηρεμούν ψυχικά, γιατί διαπιστώνουν είτε την ηθική νίκη του τραγικού ήρωα ή την αποκατάσταση της ηθικής τάξης. Γενικότερα οι θεατές, καθώς ζουν έντονα τον ανθρώπινο μύθο μέσα στο τραγικό μεγαλείο του έργου, λυτρώνονται, με τη μαγεία της τέχνης, και γίνονται ελεύθεροι και ανώτεροι άνθρωποι.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἔξοιδα	α) νεκρός
2. νέκυς	β) πονώ, λυπούμαι
3. ἀλγύνομαι	γ) ανόητος
4. μόρος	δ) βλέπω
5. μῶρος	ε) μοίρα
	στ) άταφος
	ζ) γνωρίζω καλά

(Μονάδες 5)

1. ζ)
2. α)
3. β)
4. ε)
5. γ)

Περισσεύουν τα δ) και στ).

β) φρόνημα, δίκη, κέρδος, ἄλγος, γέννημα: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής.

(Μονάδες 5)

φρόνημα → φρονέω,-ῶ

δίκη → δικάζω

κέρδος → κερδαίνω

ἄλγος → ἀλγέω,-ῶ

γέννημα → γεννάω,-ῶ

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος